

Skriftlige redegørelser

(Redegørelserne er optrykt i den ordlyd, hvori de er modtaget).

Redegørelse af 29/10 96 om EU's regeringskonference.

(Redegørelse nr. R 2).

Udenrigsministeren (Niels Helveg Petersen):

1. Indledning

Regeringskonferencen blev indledt den 29. marts 1996 i forbindelse med Det Europæiske Råds Møde i Torino.

Det er ambitionen og forventningen, at regeringskonferencen vil kunne afsluttes på Det Europæiske Råds møde i Amsterdam i juni 1997.

Holder denne tidsplan, er man nu halvvejs i forhandlingerne. Regeringen har på den baggrund fundet det naturligt at fremlægge en redegørelse om status for forhandlingerne i regeringskonferencen.

Danmark forhandler på baggrund af Regeringens forhandlingsgrundlag af 11. december 1995.

Danmark anser det for regeringskonferencens hovedopgave at sikre fred, stabilitet og velfærd i Europa. Regeringskonferencen skal først og fremmest skabe fundamentet for udvidelsen af EU med de central- og østeuropæiske lande, herunder Estland, Letland og Litauen.

2. Rammerne for forhandlingerne

Under det italienske formandskab i første halvår af 1996 gennemførtes en afklaring og præcisering af emnerne på regeringskonferencens dagsorden. Der var ikke tale om egentlige forhandlinger, men om drøftelser af mere sonderende karakter.

Med udgangspunkt i en række arbejdspapirer udarbejdet af det italienske formandskab gennemgik man én gang på ministerniveau og i to omgange i Repræsentantgruppen emnerne på konferencens dagsorden, koncentreret om de tre hovedområder:

- at gøre EU mere vedkommende for medlemslandenes borgere

- at sætte Unionen i stand til at arbejde bedre og forberede den på udvidelsen
- at give Unionen større mulighed for at handle udadtil.

Det italienske formandskab fremlagde til Det Europæiske Råds møde i Firenze den 21.-22. juni 1996 en statusrapport, der opsummerede resultaterne af det hidtidige arbejde. Der var tale om et papir udarbejdet på formandskabets initiativ og ansvar.

Det Europæiske Råd i Firenze fastslog, at det irske formandskab på Det Europæiske Råds møde i Dublin den 13.-14. december 1996 skal kunne markere afgørende fremskridt i forhandlingerne, der vil gøre det muligt at overholde den tidsplan, der blev lagt i Torino, og som indebærer, at regeringskonferencen bør søges afsluttet midt i 1997. Det Europæiske Råd anmodede med henblik herpå det irske formandskab om på mødet i Dublin i december at fremlægge en generel rammetekst for et udkast til ny traktattekst.

Arbejdet med de forskellige emner vil fortsætte resten af efteråret. Vedrørende de borgerne nære spørgsmål synes der at være grund til at forvente, at man vil kunne nå ganske langt under det irske formandskab. Dette gælder også for de danske prioritetsområder beskæftigelse, miljø og åbenhed, hvor Danmark har fremlagt konkrete forslag til traktatændringer. Det er set med danske øjne positivt at konstatere, i hvor vid udstrækning det irske formandskabs note om beskæftigelse afspejler danske synspunkter.

Det Europæiske Råds møde i Dublin den 5. oktober 1996 (Dublin I) bekræftede den tidsplan, som var blevet fastlagt i Firenze.

Der havde forud for mødet været forlydender om tyske tanker om en »Maastricht 3 konference« - dvs. en yderligere regeringskonference efter afslutningen af den igangværende. Disse forlydender afkræftede forbundskansler Kohl på mødet.

Det første udkast til rammerne for en ny traktattekst vil blive fremlagt med henblik på Det Europæiske Råds møde i Dublin den 13.-14. december 1996.

Man må påregne en tekst, der vil indeholde ikke alene skarpe parenteser, men også decide-rede »hvide områder«, dvs. områder, hvor man fra irsk side finder det præmaturligt at fremlægge en traktattekst.

Som det vil fremgå af den følgende gennemgang af de enkelte emner for regeringskonferencen, har de intensiverede forhandlinger under

det irske formandskab bragt klarhed inden for områder som for eksempel beskæftigelse, åbenhed og dele af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

På en række andre vigtige områder er der fortsat store udeståender. Det drejer sig for eksempel om institutionelle forhold, fleksibilitet og retlige og indre anliggender.

Det må imidlertid anses for naturligt at disse vanskelige og for en række lande kontroversielle emner først afklares henimod slutningen af regeringskonferencen. Også under forhandlingerne om Maastricht-Traktaten i 1991 blev løsningen af de vanskeligste spørgsmål udskudt til sidste fase af forhandlingerne.

Regeringen er derfor tilfreds med tempoet i de igangværende forhandlinger. Forhandlingerne følger den tidsplan, som det irske formandskab har fremlagt. I det videre forløb vil man fra dansk side arbejde for overholdelse af tidsplanen således som den blev fastlagt af Det Europæiske Råd i Firenze den 21.-22. juni 1996 og bekræftet af Det Europæiske Råd i Dublin den 5. oktober 1996.

Det er allerede fastlagt, at udvidelsesforhandlingerne med de central- og østeuropæiske lande, herunder Estland, Letland og Litauen, indledes senest seks måneder efter afslutningen af regeringskonferencen. Det er derfor vigtigt at sikre rettidig afslutning af regeringskonferencen.

3. Særskilte emner

Udvælgelsen af emner til drøftelse i regeringskonferencen er forløbet over længere tid.

Allerede i Maastricht-traktatens bestemmelser blev det fastlagt, at en række emner skal tages op til drøftelse i regeringskonferencen i 1996. Det drejer sig blandt andet om sikkerhed og forsvar. Hertil kommer de emner, som de fem institutioner fremførte i deres rapporter om Maastricht-traktatens funktion. Endelig står det ethvert land frit at bringe et hvilket som helst emne op i regeringskonferencen.

Denne omfattende dagsordenen for regeringskonferencen er søgt beskrevet første gang i refleksionsgruppens rapport til Det Europæiske Råd i Madrid i december 1995. Herefter i forskellige konklusionstekster fra møder i Det Europæiske Råd og senest i det italienske formandskabs rapport til Det Europæiske Råd i Firenze om status for regeringskonferencen.

Under det irske formandskab drøftes de enkelte emner som hovedregel to gange på repræsentantniveau og én gang på minister-niveau.

Forhandlingerne sker på baggrund af noter fra formandskabet. Disse noter er af en mere konkret karakter end arbejdsrapporterne, der dannede grundlag for drøftelserne under det italienske formandskab.

Nedenfor følger en gennemgang af status for forhandlingerne for de emner, der især har præget drøftelserne i regeringskonferencen.

3.1 Unionsborgerskab

De seneste drøftelser vedrørende unionsborgerskabet på mødet i repræsentantgruppen den 15.-16. oktober viste, at alle lande synes at kunne acceptere en traktatfæstelse af Edinburgh Afgørelsens præcisering af forholdet mellem unionsborgerskabet og det nationale statsborgerskab.

Der vil blive tale om en præcisering af, at unionsborgerskabet er et supplement til og ikke træder i stedet for det nationale statsborgerskab.

Der er endvidere en række forslag, blandt andet fra Østrig og Italien om udbygning af unionsborgerskabet. Disse forslag kan der kun konstateres spredt støtte til. Der synes ikke at være interesse for at ændre beslutningsreglen for udbygning af unionsborgerskabets indhold i Traktatens art. 8E.

3.2 Grundlæggende rettigheder

Mødet i repræsentantgruppen den 15.-16. oktober demonstrerede, at en række lande fortsat er uafklarede omkring spørgsmålet om en styrkelse af de grundlæggende rettigheders placering i Traktaten og for udbygning af kontrollen med, at disse rettigheder respekteres af EU-institutionerne og af medlemslandene.

Der synes dog at være bred støtte til forslag om styrkelse af Traktatens art. F vedrørende demokrati, menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder samt til en henvisning til art. F i art. O om optagelse af nye medlemslande.

Sverige, Østrig og Italien har fremlagt forslag vedrørende ligestilling. Disse forslag møder modstand fra en del af de store medlemslande, men tankerne støttes til gengæld af hovedparten af de øvrige lande, heriblandt Danmark.

3.3 Retlige og indre anliggender

Der har senest fundet en drøftelse vedrørende retlige og indre anliggender sted på mødet på ministerniveau den 1. oktober 1996.

Der er generel stemning for at målene i søjle 3 klargøres. Der er ligeledes udbredt stemning for at udstrække Kommissionens delte initiativret til alle områder inden for søjle 3 og for at styrke de nationale parlamenters rolle. Et flertal af lande ønsker at reducere antallet af beslutningsniveauer.

Det centrale spørgsmål er, hvorvidt visse områder i søjle 3 skal overflyttes til søjle 1. Et stort flertal støtter tanken om overførsel af områderne visum, asyl, indvandringspolitik og ekstern grænsekontrol. Frankrig ønsker dog at medlemslandene får delt initiativret på disse områder sammen med Kommissionen, og at nationale parlamenter får en særlig rolle.

Storbritannien og Danmark er klart imod en overførsel. Formandskabet ønsker i det videre arbejde først at definere de enkelte områder, der skal overflyttes, samt de, der skal forblive i søjle 3, og herefter at se på instrumenter og procedurer.

3.4 Beskæftigelse

Danmark fremsatte på mødet i repræsentantgruppen i Cork den 6. juli 1996 et forslag vedrørende beskæftigelse. Også Sverige, Østrig, Belgien og Spanien har fremlagt forslag vedrørende beskæftigelse.

Danmark foreslår, at beskæftigelsen får en mere fremtrædende plads i den kommende traktat. Beskæftigelse skal fremhæves som en opgave, der kræver en koordineret indsats. Derfor bør hovedprincipperne for denne koordinering af medlemslandenes indsats indskrives i et særskilt beskæftigelsesafsnit.

Konkret indeholder det danske forslag følgende:

- 1) Det skal slås fast, at fremme af et højt beskæftigelsesniveau og en styrket koordinering på beskæftigelsesområdet er et fælles mål.
- 2) Principperne for, hvorledes det skal ske, skal indskrives i Traktaten. Der skal udarbejdes retningslinier og beskæftigelsesprogrammer, gennemføres gensidig overvågning og information og tages andre nødvendige initiativer.
- 3) Principperne skal omsættes til praksis gennem tæt samarbejde og koordinering på beskæftigelsesområdet. Men indsatsen sker

som det enkelte medlemsland selv ønsker det.

- 4) Der skal være mulighed for, at Fællesskabet kan supplere den nationale indsats.
- 5) Der skal være en fast beskæftigelseskomité, som intensiverer arbejdet på beskæftigelsesområdet og kommer med idéer og udtalelser samt hjælper med koordinering i Rådet.

Indskrivningen af hovedprincipperne for den nødvendige koordinering af medlemslandenes nationale indsats vil imidlertid ikke i sig selv være tilstrækkeligt. Det vil være op til medlemslandenes regeringer at udfylde den nye Traktats muligheder. Det er ikke hensigten, at der skal ske en harmonisering af medlemslandenes social- og arbejdsmarkeds- og fordelingspolitik.

Den seneste drøftelse vedrørende beskæftigelse fandt sted på mødet på ministerniveau den 1. oktober 1996 og viste, at det danske forslag er blevet godt modtaget. Dette afspejledes blandt andet i formandskabets oplæg, der ligger tæt på det danske forslag.

Kun to medlemslande udtaler sig direkte imod indsættelse af bestemmelser om beskæftigelse i Traktaten. Denne modstand synes i øvrigt aftagende. Andre lande har understreget den afgørende vægt, de tillægger spørgsmålet.

I spørgsmålet om placering af bestemmelserne foretrækker Danmark og en række andre lande et særskilt afsnit (VI-bis) efter afsnittet om den økonomiske politik.

De fleste lande støtter, at der bør ske en traktatfæstelse af procedurer, der skal sikre samordningen mellem nationale beskæftigelsespolitikker og de overordnede økonomisk-politiske retningslinier, jf. art. 103, stk. 2. Enkelte lande er dog imod en udtrykkelig angivelse, idet en sådan efter deres opfattelse kan indebære en berøring af den Økonomiske og Monetære Union.

3.5 Miljø

Danmark fremlagde den 6. september 1996 et forslag vedrørende miljø. Der er fire hovedelementer i det danske forslag: Integration af målsætningen om bæredygtig udvikling fra Rio-konferencen, integration af miljøhensyn i sektorpolitikkerne, præcisering af miljøgarantien samt udvidet anvendelse af kvalificeret flertal for vedtagelse af miljøafgifter.

Målsætningen fra Rio-konferencen i 1992 om en miljømæssig bæredygtig udvikling foreslås indarbejdet i Traktaten på en eller flere af føl-

gende tre måder: Indføjelser af en ny betragtning i præambelen, en ændring af Traktatens formålsbestemmelse i art. B eller ved en ændring af artikel 2 om Fællesskabets opgaver.

Hensynet til miljøet foreslås integreret i sektorpolitikkerne på en af følgende tre måder: Ved indførelse af en ny tværgående bestemmelse i Traktatens indledning (art. 3 C og B), der forpligter til integration af miljøhensyn på andre politikområder; ved at der i enkelte sektorafsnit for eksempel landbrug og transport indarbejdes en særskilt forpligtelse til at integrere miljøhensyn eller ved en kombination af de generelle bestemmelser og miljøbestemmelser på de enkelte sektorområder.

For så vidt angår det indre marked, foreslås en ændring af art. 100 A stk. 3, således at ikke blot Kommissionens forslag, som i dag skal baseres på et højt beskyttelsesniveau, men fremover også Rådets og Parlamentets vedtagelser skal ske på et højt beskyttelsesniveau. Lykkes dette, vil det fremtidige behov for undtagelsesbestemmelsen i miljøgarantien alt andet lige blive mindre.

Vedrørende art. 100 A, stk. 4, indeholder det danske forslag tre forslag til præciseringer af dens anvendelse. Den skal kunne anvendes på Kommissionsretsakter i komité-procedurer, den skal kunne anvendes til også at indføre nye nationale bestemmelser ved fremkomst af ny viden, og endelig skal brug af miljøgarantien ikke som i dag være betinget af Kommissionens forudgående bekræftelse.

Endelig har regeringen spillet ud med et forslag til vedtagelse af miljøafgifter med kvalificeret flertal på nøje afgrænsede afgiftsområder ved en protokol knyttet til artikel 130 S stk. 1.

Den seneste drøftelse af miljøspørgsmål fandt sted på mødet i Repræsentantgruppen den 29. oktober 1996. Disse drøftelser viste, at de fleste medlemslande kan støtte indskrivning af bæredygtig udvikling i Traktatens art. B vedrørende Unionens mål samt i art. 2 vedrørende Fællesskabets opgaver.

Derimod er der kun begrænset støtte til forslaget om sektorspecifikke bestemmelser om integrering af miljøhensyn. Det samme gælder forslaget om at ændre art. 100.A, stk. 3, så ikke kun Kommissionens forslag, men også Rådets vedtagelser skal hvile på et højt beskyttelsesniveau.

For så vidt angår forslaget om en præcisering af miljøgarantien i Traktatens art. 100 A, stk. 4, synes der at være en overvægt af lande, der ikke ønsker at ændre i miljøgarantien.

3.6 Fællesskabspolitikker

Emnet har senest været drøftet på mødet i repræsentantgruppen den 30. september 1996. Der har vist sig kun at være begrænset tilslutning til etablering af nye retsgrundlag for områderne energi, civilbeskyttelse og turisme.

3.7 Nærhed

Nærhed har senest været drøftet på mødet i repræsentantgruppen den 21.-22. oktober 1996. Tyskland og Storbritannien har begge fremlagt udspil vedrørende nærhed, hvoraf det britiske er det mest vidtgående.

Der synes at være udbredt opbakning til at lade nærhedsprincippet i Traktatens art. 3b forblive uændret. En række lande ønsker henholdsvis Edinburgh protokollen vedrørende nærhed og den interinstitutionelle aftale om nærhed indarbejdet i en protokol til Traktaten.

3.8 Åbenhed

Danmark har den 6. september 1996 fremlagt et forslag vedrørende åbenhed i regeringskonferencen. Også Sverige, Finland og Holland har fremlagt forslag vedrørende åbenhed.

Der er fire hovedelementer i det danske forslag:

For det første foreslås indskrivelse af et generelt princip om åbenhed i Traktaten. Dette grundlæggende princip foreslås placeret i Traktatens indledende bestemmelser. Det er tanken, at princippet skal gælde såvel beslutningsprocedurerne som forvaltningen og gennemførelsen af beslutninger.

For det andet foreslås indskrivelse i Traktaten af en bestemmelse om aktindsigt, der giver offentligheden adgang til materiale, som EU-institutioner og -organer har i deres besiddelse. De nærmere regler herfor, herunder fastlæggelse af undtagelser, skal ifølge forslaget vedtages inden for et år efter Traktatens ikrafttræden.

For det tredje foreslås en ny traktatbestemmelse om Rådets lovgivningsarbejde med henblik på åbne debatter og offentliggørelse af afstemningsresultater. Gennemføres dette forslag, vil lovgivningsprocessen i EU i højere grad afspejle lovgivningsprocessen i de nationale parlamenter. Danmark ønsker, at reglen fremover bliver systematisk afholdelse af åbne debatter i Rådet ved første og afsluttende behandling af et lovforslag. Det vil også være af betydning at få en traktatfæstet regel om, at afstemningsresultater skal offentliggøres uden mulighed for undtagelser.

Det sidste og fjerde element i det danske forslag om åbenhed er indførelse af en regel om obligatorisk offentliggørelse af alle forslag og vedtagne retsakter inden for søjle 3 samarbejdet, således som det i dag er tilfældet for forslag og retsakter inden for søjle 1.

Åbenhed har senest været drøftet på mødet i repræsentantgruppen den 21.-22. oktober 1996. Der er generelt opbakning til forslagene om traktatfæstelse af både princippet om åbenhed og princippet om aktindsigt.

Derimod kan der konstateres modstand mod forslaget om åbne rådsmøder. Flere delegerationer henviser til, at heller ikke regeringsmøder i medlemslandene er åbne, og at det er uklart, hvorledes det klargøres, at der er tale om sidste debat i Rådet.

3.9 Institutionelle spørgsmål og beslutningsprocedurer

Dette emne har senest været drøftet i repræsentantgruppen den 21.-22. oktober 1996.

Et massivt flertal af medlemslande udtaler sig til fordel for udvidet anvendelse af fælles beslutningstagen (art. 189.B) og en reduktion af antallet af beslutningsprocedurer til tre gennem afskaffelse af samarbejdsproceduren. Dog finder de fleste, at samarbejdsproceduren bør bevares i forbindelse med den økonomiske og monetære union for ikke at genåbne forhandlinger om dette afsnit.

Der er desuden almindelig tilslutning til simplificering af proceduren for fælles beslutningstagen gennem afskaffelse af det lille forlig samt eventuelt også afskaffelse af tredje læsning.

Alle medlemslande bortset fra Storbritannien er parate til at medvirke til udvidet anvendelse af kvalificeret flertal. Der kommer dog kun få udmeldinger fra delegerationerne med hensyn til præcist på hvilke områder, man vil kunne acceptere overgang til kvalificeret flertal. Formandskabet har udsendt et spørgeskema herom til medlemslandene, som der imidlertid ikke har været stemning for at udfylde.

Der er endnu kun få fremskridt i spørgsmålet om justering af stemmевægte i Rådet, indførelse af dobbelt flertal og sammensætningen af Kommissionen. I dette spørgsmål går skillelinien naturligt mellem små og store medlemslande og der er endnu ingen tegn på bevægelse mellem disse to grupper.

3.10 Domstolen

De institutionelle forhold vedrørende Domstolen har senest været drøftet på repræsentantgruppens møde den 16.-17. september 1996.

Der er et klart flertal for accept af princippet om én dommer per medlemsland. Der synes endvidere at være en vis åbenhed over for opdeling af Domstolen i kamre. Der er desuden en vis opbakning til at lade generaladvokater deltage i udpegelsen af Domstolens formand samt til en forlængelse af udnævnelsesperioden for dommere.

Storbritannien har kun i meget begrænset omfang kunnet finde støtte til et forslag om begrænsning af Domstolens beføjelser med videre.

3.11 De nationale parlamenters rolle

De nationale parlamenters rolle er senest drøftet i repræsentantgruppen den 21.-22. oktober 1996.

Det er især Frankrig, der har presset på for en øget inddragelse af de nationale parlamenter i EU-lovgivningen. Der kan imidlertid ikke samles opbakning til et forslag om en mere direkte, kollektiv og traktatfæstet rolle for de nationale parlamenter i Unionens beslutningsproces.

Derimod støtter samtlige medlemslande øget inddragelse af de nationale parlamenter gennem fastlæggelse af en minimumsperiode mellem fremsættelse og behandling af forslag samt direkte – eventuel elektronisk – fremsendelse af dokumenter fra EU's institutioner til de nationale parlamenter.

3.12 Fleksibilitet

Drøftelserne vedrørende fleksibilitet – senest på mødet i repræsentantgruppen den 30. september 1996 – er fortsat præget af emnets store kompleksitet. Frem til præsentationen af det fransk-tyske udspil vedrørende fleksibilitet den 17. oktober 1996 var der en afventende holdning blandt de fleste medlemslande.

Det relativt vidtgående fransk-tyske udspil indebærer indskrivning af en generel fleksibilitetsklausul i Traktaten med supplerende bestemmelser for de enkelte samarbejdsområder. Der lægges op til fuld inddragelse af eksisterende institutioner og til at holde et videregående samarbejde åbent for alle medlemslande.

Under de hidtidige drøftelser har Danmark forholdt sig skeptisk til anvendelsen af fleksibilitet på søjle 1. Inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og samarbejdet om retlige og indre anliggender har Danmark tilkendegivet, at man er parat til at overveje fleksible arrangementer, men at det afgørende bliver de kriterier og betingelser, der lægges til grund for fleksible arrangementer.

3.13 Eksterne økonomiske relationer

På ministermødet den 28. oktober 1996 drøftedes blandt andet et forslag om udvidelse af Fællesskabets kompetence, for så vidt angår de eksterne økonomiske relationer. Det drejer sig især om intellektuel ejendomsret og tjenesteydelser.

Danmark har sammen med en række andre lande udtalt sig imod en udvidelse af Fællesskabets kompetence på disse områder. Andre lande støtter en udvidet kompetence og etablering af en procedure for samlet optræden i internationale fora.

3.14 Den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik

Den seneste drøftelse af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik fandt sted på ministerniveau den 28. oktober 1996.

Der synes at være almindelig enighed om det hensigtsmæssige i oprettelsen af en analyse- og planlægningsenhed, og et klart flertal ønsker denne placeret i Rådsekretariatet.

Med hensyn til de franske tanker om oprettelse af en funktion som højststående ansvarlig for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hr. eller fru FUSP, synes et flertal af lande at hælde mod en konstruktion baseret på Rådets Generalsekretær, der handler under Rådets instruktion.

Et flertal af lande støtter en større anvendelse af flertalsafgørelser i søjle 2. Tre lande, heriblandt Danmark, er imod.

3.15 Sikkerhed og forsvar

Sikkerhed og forsvar er senest blevet drøftet på ministermødet den 28. oktober 1996.

Alle lande synes at kunne acceptere indskrivning i Traktaten af medlemslandenes mulighed for at kunne påtage sig Petersbergopgaver. De nærmere modaliteter er der dog endnu en del uenighed om. Det gælder den konkrete placering, ordlyden og især beslutningsrettigheder for ikke-WEU-medlemmer.

Nogle lande har ønsket i art. J.4, stk. 2 at erstatte »anmoder« med »instruerer«. Sverige og Finland, der har fremlagt et fælles forslag vedrørende forsvar og sikkerhed, har ønsket en tredje formulering, »retter henvendelse til«.

Et klart flertal af medlemslande ønsker eller er åbne over for at slette »på langt sigt« i artikel J.4.1 (»herunder udviklingen på langt sigt af en fælles forsvarspolitik«). Tyskland har fastholdt et fasekoncept, der indebærer fuld integration af WEU i EU i år 2004-2006.

Danmark har i drøftelserne vedrørende sikkerhed og forsvar generelt henvist til den danske stilling fastlagt i Edinburgh-afgørelsen.

3.16 EU's budget

Bestemmelserne omkring EU's budget har senest været drøftet på mødet i repræsentantgruppen den 21.-22. oktober 1996. Der er kun meget begrænset tilslutning til forslag om at ændre de nuværende budgetprocedurer.

Hvad angår finansiering af den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, har flere lande tilkendegivet interesse for som udgangspunkt at benytte fællesskabsfinansiering af aktionsudgifter.

Danmark har i den forbindelse tilkendegivet, at man tillægger det afgørende betydning at kunne vælge ikke at deltage i gennemførelsen eller finansiering af fælles aktioner.

3.17 Andre emner

Det står et hvert land frit at bringe et hvilket som helst emne til drøftelse i regeringskonferencen.

På den baggrund har en række lande fremlagt papirer om forskellige forhold, de ønsker ændret i Traktaten.

Danmark har koncentreret sin indsats om tre konkrete traktatændringsforslag. Det er regeringens vurdering, at denne strategi sikrer størst mulig tyngde for de danske forslag. Samtidigt har Danmark dog forbeholdt sig ret til senere eventuelt at fremlægge andre forslag.

Regeringen overvejer at fremsætte forslag vedrørende andre emner, herunder svigbekæmpelse og forbrugerbeskyttelse.

4. Afslutning

Som det fremgår af gennemgangen af de enkelte emner, har forhandlingerne i regeringskonferencen nu nået en afgørende fase, hvor formandskabet på baggrund af udmeldingerne fra delegationerne vil kunne sammensætte en rammetekst for et udkast til ny traktattekst.

Regeringen vil arbejde for at nå så langt som muligt med de danske prioritetsområder beskæftigelse, miljø og åbenhed inden udløbet af det irske formandskab.

Hermed slutter redegørelsen.

Redegørelse af 30/10 96 om det nordiske samarbejde.

(Redegørelse nr. R 3).

Ministeren for nordisk samarbejde (Marianne Jelved):

Det er igen hverdag i det nordiske samarbejde. Men det er en hverdag under nye vilkår. De næsten revolutionære ændringer i Europa efter 1989, og Finlands og Sveriges medlemskab af EU, krævede en reform af samarbejdet. Reformarbejdet er nu vel gennemført. Og vigtigst af alt: det bekræftede den politiske vilje til et fortsat og styrket nordisk samarbejde.

Det nordiske samarbejde er et af flere samarbejdsfora for Danmark i 1996. I samarbejdet mellem de nordiske lande har vi et levende, regionalt, mellemstatsligt samarbejdsforum af fortsat stor betydning. Kernen i samarbejdet er det daglige, nære og praktiske samarbejde til gavn for borgerne i de nordiske lande med udgangspunkt i et historisk og kulturelt fællesskab. Denne kerne skal vi værne om.

Og som et regionalt forum har nordisk samarbejde fået øget bevågenhed. Vi oplever en stigende interesse ude i verden for nordisk samarbejde og for måden vi samarbejder på. Grupper af lande i andre regioner vil gerne lære af vore erfaringer med et regionalt samarbejde. Det være sig i Europa, men også i andre dele af verden.

Det nordiske samarbejde er et af verdens ældste samarbejdsfora. Vi ser i dag en genoplivning af flere af de øvrige historiske regioner i Europa. Det nordiske samarbejde må finde sin naturlige plads i denne udvikling. Det gælder ikke alene i forhold til EU. Men også i forhold til regionale fora som Østersøsamarbejdet, samarbejdet i Barentsregionen og det arktiske samarbejde. Det der bl.a. adskiller det nordiske samarbejde fra disse nye regionale fora er den store erfaring, der ligger i det veletablerede nordiske samarbejde.

Man kan med en vis ret sige, at det nordiske samarbejde i 80'erne var kommet til et punkt, hvor det var svært at komme videre. Vi havde nået et slags mætningspunkt. Ændringerne i Europa efter 1989 skabte grundlaget for en ny udvikling.

Den reviderede Helsingforsaftale, der trådte i kraft ved årsskiftet, er en bekræftelse af det nordiske samarbejdes evne til at tilpasse sig de nye vilkår. Der er gennemført væsentlige reformer

på såvel regeringssiden som på parlamentarisersiden. Efter reformarbejdet har vi et solidt grundlag for det fortsatte arbejde, herunder et styrket samspil mellem Nordisk Ministerråd og Nordisk Råd.

Den væsentligste nydannelse i reformarbejdet var det nordiske samarbejdes åbning i forhold til omverdenen. Det nordiske samarbejde hviler i dag ikke kun på én søjle, men fundamentet er i dag tre søjler:

- Det traditionelle indre nordiske samarbejde er effektiviseret og prioriteret, og hermed tilpasset de nye vilkår.
- Europæiske spørgsmål af betydning for det nordiske samarbejde;
- Samarbejdet med Nordens nærømråder, d.v.s. de baltiske lande, Skt. Petersborgs-området og Nordvestrusland, Barentsregionen, Kaliningrad og det arktiske område.

Udviklingen har bekræftet at denne tredeling af vore arbejdsfelter var vel valgt. Det bekræftes også af, at Nordisk Råd har tilpasset sin udvalgsstruktur til denne nye opdeling.

Budgettets indhold afspejler den politiske prioritering i samarbejdet. Budgettets størrelse afspejler det nødvendige politiske kompromis. Det fællesnordiske budget for 1997 er på 687,4 mio. kr. Det er en reduktion i forhold til i år, hvor budgettet er på 707,4 mio. kr. Jeg mener at vi med den fastsatte ramme har et grundlag, så vi kan videreføre samarbejdet på et forsvarligt niveau. Men det siger sig selv, at det reducerede budget øger kravet til en stadig velovervejede prioritering.

De prioriterede områder i budgettet for 1997 er kultur, uddannelse og forskning, miljø samt nærømråderne.

Kultur, uddannelse og forskning vil også for 1997 lægge beslag på ca. halvdelen af budgettet – eller helt nøjagtigt 47,4 %. En anden væsentlig post er programmet for samarbejdet med Nordens nærømråder, der for 1997 vil have en næsten uændret bevilling på 50 mio. kr. Der er sket omfordelinger eller besparelser inden for de øvrige sektorer. Men generelt har vi valgt at videreføre samarbejdet inden for de enkelte sektorer i erkendelse af, at der foregår et værdifuldt samarbejde på de forskellige fagområder.

Lad mig også nævne, at der på budgettet for 1997 er afsat øgede midler til arktisk samarbejde som udtryk for den øgede bevågenhed regionen har i det nordiske samarbejde. Fra dansk og grønlandsk side vil vi også fremover arbejde for yderligere midler til det arktiske samarbejde.